

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije se poštine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 118.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije se poštine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 118.

11. številka.

MARIBOR, dne 18. marca 1926.

60. letnik.

Naša gospodarska rešitev.

Ako se slovenski kmet ozre dandanes na svoje gospodarstvo, mora reči, da gre navzdol. Pa še zelo gre navzdol. Med vojno je marsikaj propadlo, po vojni ni bilo mogoče še vsega popraviti. Zdaj pa še tak davčni vijak, kateri hoče izmозgati slovensko kmetско gospodarstvo.

Vse kaže, posebno zdaj, ko smo slišali razprave, kaj denarja potrebuje država za eno leto naprej, da se davki ne bodo znižali. Tudi to smo pri tej razpravi zvedeli, da se bo za kmetijsko gospodarstvo iz skupne drž. blagajne — najmanj žrtvovalo. Pri vsem tem je pa še posebno Slovenija prizadeta. Slovenijo menda smatra sedanja vlada, ki jo seveda Pucelj in radičevci z obema rokama podpirajo, za deželo druge vrste v državi, ki jo je treba izmозgati, a nič ji pomagati za njen gospodarski razvoj.

To spoznanje nas mora iztrezniti, da sami začnemo resno iskati svoje gospodarske rešitve. Ker je slovenski kmet pri tem še posebno prizadet, je ravno njemu treba ponuditi nekaj sredstev gospodarske rešitve. Kratko povedano, je naša gospodarska rešitev v združenju samopomoči, kakor pravi slovenski pregovor: Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal.

Pomagajmo si sami!

Eden glavnih virov, da si homo zboljšali svoj gospodarski položaj, je v tem, da ne izgubimo veselja do dela, da ne izgubimo močne volje. »Hočem«, tako reče slovenski kmet in si zavihne rokave, pa prime, da vse poka v njegovi roki. Zato moramo tako odločnost v sebi ohraniti, zaupati svojemu vztrajnemu delu, da bo pod božjim blagoslovom rodilo dosti uspehov. Tej naši močni volji pa naj naš razum kaže pot, naj kaže, kje je treba kaj bolj poprijeti za delo. Tudi kmetско gospodarstvo ne napreduje samo z ročnim delom, treba je tudi misliti, treba je računati, treba je biti iznajdljiv. Najpriprostejša iznajdljivost je, da vse, kar imaš, kar najbolje izrabiš. Vsak kosček zemlje naj bo obdelan in sicer skrbno obdelan. Vsako že izpričano zboljšanje na polju, travnikih, doma, je vpeljati v vsako gospodarstvo. Ob nedeljah gre naš kmet po polju, ne dela, pač pa pre-mišlja, kaj bo treba izboljšati. Naš kmet ob nedeljah bere časopise in knjige. Zato se ne straši izdatkov za napredek svojega gospodarstva, ker je izračunal, da se mu bo izdatek stoterno povrnil. Slovenski kmet navaja svojo družino na pravo gospodarnost, da ne trati svojih moči in sredstev za prazno stvar. Sam in vsi v njegovi

hiši si znajo pridobivati dohodke tudi s kakim postranskim delom. Reja raznih domačih živali, drobnice, kur, zajcev, s katero se lahko peča mladina, da se vadi v gospodarnosti, mlekarstvo itd. nese precej drobnih, pa pogostih dinarjev. Načelo, ki je že nekoč dvignilo našega kmeta, da je postavil lepe hiše, da je zasadil goste gozdove, je bilo: Kolikor mogoče se vse doma pripravi. Ne rečemo, da začnemo vse od začetka, tkati itd., a res je, da se marsikaj zna doma pripraviti, kar drugod kupujejo. In marsikatera kmetška hiša je po zimi kakor kaka tovarna, kjer delajo razne gospodarske in druge potrebščine, celo v taki meri, da jih odprodajajo. Tako je to sredstvo samopomoči zelo velika opora našega narodnega gospodarstva.

Pomagajmo si združeni med seboj!

Kmet kmetu ne sme biti gospodarsko nasproten, če tudi se včasih njih dobiček križa, kar je nemu v škodo, je drugemu v korist. Kmet naj kmetu seže v pomoč. Čeprav se to med dobrimi sosedi že izvršuje, je vendar krog teh sosedov preozek. Naše slovensko kmetско sosestvo sega tako daleč, kakor daleč sega glas naše slovenske govornice. Zato se moramo vsi slovenski kmetje tega širokega sosedstva zavedati.

Taka naša medsebojna samopomoč pa se najbolje izvršuje potom naših zadrug. Poglejte po svetu, kamor hočete, povsod boste našli, da gre kmetu le tamkaj dobro, kjer skup držijo in ima močne denarne in gospodarske organizacije. Pri nas v Sloveniji smo dosegli v taki združeni samopomoči šele začetek. Koliko je pri nas še kmetov, ki bolj zaupajo svoj denar mestnim bankam, kakor pa svoji domači posojilnici, kjer je veliko bolj varno pa tudi bolj priročno naložen. Še taki se dobijo, ki svoj denar doma držijo, pa ne pomislijo, da jim grede v škodo vse obresti, pa včasih še kapital, če pride blizu tat ali pa miši. Vsi taki delajo veliko škodo kmetiskemu stanu, ne delujejo dovolj za medsebojno gospodarsko pomoč.

Pa posojilnice so že skoro v vsaki večji fari in želimo jim le kar najlepšega razvoja v korist kmetiskega gospodarstva. Opozoriti nam je danes tudi na blagovne zadruge, po katerih kmet svoje potrebščine dobiva in svoje pridelke prodaja. Posebno tam, kjer kmetje v širokem okolišju pridelujejo isti pridelek za prodajo, recimo vino, sadje itd., je potrebno, da skušajo odrediti skupno odprodajo. Dokler kmet vsak svoje blago ponuja, je kakor branjevec, ki malo skupi, malo zasluži. Kadar pa kmetje svoje blago skupno v velikih množinah nudijo, pridejo k njim veleodjemalci in izginajo vsi razni prekupci, ki so si dosedaj na račun kmeta zelo dobro in na lahek način pomagali. Zato so potrebne posebno take gospodarske zadruge, ki pomagajo kmetom na veliko odprodajati njihovo blago, da ne leži brez

haska doma. Take zadruge naj nam v velikem obsegu pripravljajo naša Zadrúzna zveza.

Varujmo pa se domačih razdorov!

Veliko moči in dela in časa pa se razgubi v raznih krajevnih prepirih, ker niso kmetje enotni. Naši kmetje so vsi katoličani, nekateri seveda malo bolj hladni. Zato mora katoliški kmet delati na to, da ne more nihče v vas, ki dela verski razdor, pa naj bo to človek ali časopis. Naši kmetje so vsi Slovenci. Zato mora naš kmet odločno zavrniti vsakogar, ki nam potiska na glavo srbsko šajkačo, kar dela »Domovina«, ali radičevsko čepico, kar dela »Kmetijski list«. Ti ljudje, ki take nepotrebne politične borbe zanašajo med naše katoliške slovenske kmete, so njegovi največji gospodarski škodljivci!

Gospodarska rešitev slovenskega kmeta je tudi v tem, da vsepovsod složno nastopa za svoja verska in narodna načela, ker bo tak nastop kakor mogočen stebber naše medsebojne, združene samopomoči.

Zato slovenski kmetje, glavo po koncu! Zavihnite rokave in z veseljem na delo za našo gospodarsko rešitev! Kakor bo »Slovenski Gospodar« za Velikonočo prišel k vam mlad in krepak, tako dobite krepki in močni tudi vi, da si pomagamo sami in Bog nam bo pomagal! —

Državno gospodarstvo.

Najslabše gospodari, kdor ne ve, kaj ima in kaj je dolžen, kdor vleče svoje gospodarstvo brez vsake ureditve dalje. Tako slabo gospodari tudi naša vlada. Do zdaj smo vlekli od meseca do meseca, takozvane dvanajstine. Zdaj je vlada predložila reden proračun, ki pa dejansko — ni v redu. Kajti naš finančni minister je potoval po svetu, šel je v Ameriko, London, Pariz, pa se je vrnil in ni uredil predvojnih in vojnih dolgov. Torej je že v tem oziru nereden. Nereden je pa ta proračun tudi zaradi tega, ker ne-gospodarsko obremenjuje davkoplačevalce. Nereden, celo nepravilčen je ta proračun nadalje zavoljo tega, ker ne skrbi za vse dele države enako, kakor je to potrebno po razmerah v posameznih krajih. Nereden je ta proračun tudi zavoljo tega, ker se posameznim oddelkom gospodarstva posveča vse premala skrb in pažnja.

Razumljivo je, da so naši poslanci tako neredno gospodarstvo zelo ostro grajali. Eden za drugim so vstajali in kazali na krivično postopanje vlade pri proračunu. Z vso odločnostjo so branili kmeta in vso Slovenijo, katero so pri proračunu le v toliko poznali, kolikor davke plačuje, ne pa, da bi ji tudi vračali sorazmerno skrb in podporo. Ves drugačen je bil naš uspeh, če bi se enkrat strl nesreč-

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

22

Arnot ji je pravil, da je Trzan zaposlen v Capetownu ali pa vsaj v bližini. In parnik je nameraval ostati v Capetownu dobrih štirinajst dni! Poiskali bodo Trzana, koj bo moral zapustiti službo — kaj se je bilo njemu, bogatemu angleškemu lordu, treba potikati po južni Afriki in zasledovati politične in vojaške begunce! —, skupno bodo potovali nazaj v Pariz, medtem pa se bodo, če bo le količkaj mogoče, še zadnjikrat oglasili v Claytonovi koči na robu džungle. In nato bo prevzel Trzan dedščino svojega očeta in obhajali bodo poroko.

Arnot in njegova mlada soproga sta naredila ta načrt in Ine je vsa zardela pokimala.

Kako bo iznenadila Trzana! Takega obiska pač niti najmanj ne pričakuje —.

Kako se je veselila svidenja! Vse prepočasi ji je vozil hrzi parnik. Tla so ji gorela pod nogami v Aleksandriji in v drugih pristaniščih. Tako dolgo je povsod čepel parnik! Kaj je bilo njej mar za lepote orientala! Zanj je bil zanimiv le Capetown!

Kako hudo ji je delo, da je Trzana takorekoč spodila s farme! Same sebe ni razumela. Da je bila tako slepa —! Trzan, pa divjak, nekulturen človek, ki bi bil sramota za njeno družabno stališče —! Ali ni iz vsake njegove kretnje govoril plemenitaš! In sploh vsa nje-

gova čila, zdrava, sveža osebnost —! Trzan, pa bolehavi Clayton, — kaka razlika!

Zares, slepa je bila! Prenaglo ji je prišel njegov obisk. Ni bila pripravljena. Da bi bil Trzan vsaj dalje časa ostal na obisku, preden jo je za roko prosil —.

Pa saj bo popravila svojo zmotu! Sama ga pride iskat in odpuščanja prositi!

O, ta dolgočasni parnik! —

Pa vkljub vsemu hrepenenju in veselju jo je bilo vendarle nekoliko sram. In tudi strah.

Kaj, če je Trzan užaljen in ne bo hotel ničesar več vedeti o njej? Res da je plemenit človek, ampak tudi samovoljen je, tako čisto drugačen ko drugi. Če jo odkloni, mrzlo, hladno, kam se bo djala —?

Sram jo je bilo.

Njeno edino upanje je bil Arnot. Vedela je, da ima velik vpliv na svojega prijatelja. Posredoval bo. Njega bo poslala naprej —.

Da bi se mu vsaj potožiti mogla —!

Toda gospod Arnot je bil na ženitvanjskem potovanju! Kaj je njega brigala Ine, uboga, razdvojena, obupajoča sirotica!

Da bi iskala pomoči in tolažbe pri očetu, na to še misliti ni bilo. Gospoda profesorja so zanimale kosti afriškega pračloveka, učene misli je mislil, — pa bi naj tolažil zaljubljene ženske?

Samevala je, slonela ob pregraji po cele ure ter hrepenela zrla proti jugozapadu, kedaj pride toliko zaželjeni Capetown.

Končno po dolgem, nestrpnem pričakovanju so se pojavili na obzorju megleni obrisi ploščatega hriba, ki je značilen za pokrajinsko sliko Capetowna, in na večer tistega dne so celine željni potniki stopili na suho živahnem pristanišču najjužnejšega mesta Afrike.

Kako rada bi bila Ine se tisti večer pohitela na urad, ki je imel Trzana v službi. Toda Arnot — ta neusmiljeni Arnot! — je malomarno dejal, da imajo za za Trzana še časa dovolj, saj bo parnik ostal v mestu dobrih štirinajst dni. Jutri da pojdejo, — morebiti, je pridejal hudomušno. Sicer pa, je pravil, Trzana čisto gotovo ni v mestu, kje zunaj na deželi je, morebiti par sto milj daleč.

Kaj je hotela! Vdati se je morala. Pa maščevala se je. Prav čisto nič se ni zanimala za Arnotovo živahno pripovedovanje o Capetownu in o njegovi zgodovini in okolici. Malomarno je listala med njegovim govorjenjem po časopisih. Seve le na zunaj malomarno. Kajti v resnici je z bistrimi očmi pregledovala vsako vrstico, če bi kje kaj stalo o Trzanu.

Pa besedice ni našla.

Drugi dan pri zajutru so delali načrte.

Profesor Porter in gospod Filander sta prišla k mizi z velikanskimi zemljevidi. Slovesna sta izjavila, da ju mesto prav nič ne zanima ter da bodeta koj odpotovala za nekaj dni v notranjščino dežele na lov na kosti pračloveka. Nemudoma sta se zaglobila v zemljevid ter iskala primeren kraj, kjer bi se lahko nemoteno vdajala svojemu poželjenju po kosteh in lobanjah.

Arnot in njegova soproga pa sta se ponudila Ini, da gredo skupno iskat Trzana. Toda po kratkem premisleku je Ine prosila Arnota, naj gre rajši sam, pove pa naj, da ga Ine čaka —.

Ine in gospa Arnot sta torej ostali v hotelu, gospod Arnot pa je šel po Trzana, oziroma poizvedovat za njim.

Z utripajočim srcem se je Ine poslovila od Arnota —.

Arnotova prva pot je bila v detektivsko pisarno, podružnico tiste, ki je Trzana poslala »na delo«. Tam je poprašal za gospodom Johnom Trzanom.

Najstarejši ljudje

Bi se že marsikaj prešli in preživel in si tedaj mogli približati izkušnji, slišimo vedno in vedno govoriti, da se pri bolečinah in trganju v križu, udih, pri zobobolu pokazuje kot zanesljiv ublažitelj bolečin skozi 27 let priljubljeno do-

moče sredstvo: Fellerjev blagotični »Elsafluja«. Drgnjenje in umivanje z Elsaflujom lajša tudi najvstrajnejše bolečine, krepki in osvežuje mišičevje in živce, jača utrujene oči, varuje pred nahodom in kljubuje hladnemu zraku. Z vodo pomešan je dobrodejen za grgranje, za grlo in usta. Odznotraj in odzunaj močnejši, izdatnejši in krepkejša delovanja kot francosko žganje in najboljši kosmetikum te

vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 53 din., 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 din. že ob enem z zabojem in poštino razpošilja povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elantrg 341, Hrvatska. — Posamezne steklenice Elsafluja po 9 din. v lekarnah in sorodnih trgovinah.

ni centralizem, na katerega je zdaj privezal svojo dušo in Hrvate ter Slovence tudi Radič in se ga še vedno drži tudi Pucelj, ta hrvaški Slovenec.

Varčevanje.

Pri sedanjem proračunu je vlada izjavila, da jo vodi varčevanje, zato je izdala tak proračun. Ministri, ki so to izjavili, bi morali pri sebi začeti. Tudi Radič v proračunu je natanko navedeno, da ministri ne varčujejo. Skupno prejema minister do 25.000 dinarjev mesečno, saj ima vsak avtomobile, ki dosti stanejo. Naši ministri gredo radi tudi na »inspekcije«, saj je še posebna dnevna plača za to. Vsak minister dobi mesečno 1500 cigaret »Jadrana«, ki so po 1 dinar komad, seveda na račun proračuna. Tudi državno posestvo Belje se žrtvuje v ta namen. Mi ne navajamo tega, kakor da bi bili ministrom teh državnih dobrot nevoščljivi, ampak jim hočemo pokazati, da pri sebi ne varčujejo.

Varčujejo pa tam, kjer bi ne smeli. Ministrstvo zdravja je zmanjšalo prispevek za Slovenijo za 5.767.000 din. Ministrstvo notranjih zadev prav drago plačuje državne podtajnike, po domače bi rekli: »ta male ministre«, ki so čisto nepotrebni, svojim starim vpokojencem pa pokojnino v kronah plačuje, čeprav je prepovedano javne račune v kronah voditi. — Za vojske bomo plačali 2 milijardi 413 milijonov dinarjev, pa vendar bodo fantje raztrgani in lačni, da jih je sram taki priti domov. — Za ceste je določila vlada 56 milijonov dinarjev, pa niti 1 dinarja ne za Slovenijo. Sloveniji niti tistih svot ne izplača, ki so njene, to so razne cestne doklade. Okrajnim odborom na Kranjskem dolguje država 6 milijonov dinarjev, na Štajerskem pa 5 milijonov dinarjev. — Ministrstvo za vere je seveda tudi moralo varčevati — pri katoličanih. In tako gre dalje. Ministrstvo poljedelstva pa je itak najbolj zanemarjeno, in tam se tako varčuje, da se o preostanku ne splača niti govoriti. To pa gotovo zavoljo tega, ker je zdaj »seljačka« vlada, ker gospodari Radič, Pucelj pa mu pomaga. Zares, kmetijski prijatelj!

Pa zakaj je tako?

Zato je tako, ker je naša država centralistična. Da boste to boljše razumeli, mislite si takole: Vi vsi, ki ste v eni občini, bi prišli skupaj, pa bi rekli: bomo vsa svoja posestva skupaj gospodarili. Tedaj si bi župan izbral gotove svetovalce in začeli bi gospodariti. Vi bi delali kot dozda, še bolj, še za druge, ker bi Vas župan priganjal. Župan bi vse pridelke pobral, potem pa Vam tako drobtine nazaj dal, ker bi pač moral varčevati. Za sebe in za svoje bi dobro poskrbel, Vi pa bi bili v vsem prikrajšani. Vidite, tako gospodarstvo bi bilo slabo. Vse drugače je v občini, če je vsak kmet samostojen gospodar, za skupne stvari pa se skupaj pomenijo in skupaj plačujejo občinske doklade.

Ravno tako pa je tudi v državi, ki jo lahko imenujemo veliko občino. Centralisti so nam tako gospodarstvo upeleljali, da pravzaprav mi nismo več samostojni gospodarji na svojem in s svojim denarjem. In mi vidimo in čutimo, kako ti res varčujejo pri nas, a ne pri sebi.

Uradnik je odmajeval z glavo, listal po zapisnikih, spet odmajeval ter končno vprašal, kedaj bi naj bil ta gospod prispel v Capetown.

Arnot je preračunal čas ter odgovoril, da pred dobrim poldrugim mesecem.

Iznova je uradnik iskal, pa spet brez uspeha. Vprašal je še, čemu je bil gospod John Trzan poslan v Capetown.

Arnot, že precej nemiren, je podrobno opisal zadevo. Tedaj je uradnik vzkliknil:

»Seveda! Gospodu se vobče ni bilo treba pri nas oglasiti! Sel je naravnost v Worcester. Tam je naša podružnica, tam so ga čakala podrobna navodila. Oglasite se prosim v Worcesterju! Lahko brzojavite. V par urah dobite odgovor.«

Precej pomirjen je stopil Arnot na brzozjavni urad ter odposlal brzozjavko v Worcester. Na odgovor je počakal v bližnji kavarni. Ni hotel domov, da ne bi brez potrebe vznemirjal Ine.

V dveh urah je prišel odgovor. Glasil se je takole.

»Pričakujemo gospoda Johna Trzana že mesec dni. Do danes se še ni javil.«

Arnotu se je povesila roka, s praznimi očmi je zrl na papir in velik nemir se ga je lotil.

Kaj se je zgodilo s Trzonom —?

Ali je ušel v divjino?

Spomnil se je njegove želje: »V džunglo pojdem nazaj! —«, spomnil se je njegovih grenkih besed, ki je z njimi tožil svoje razočaranje nad svetom. In njegove ušaljane ljubezni. Mogoče je vsekakor bilo, da se je v Parizu potajil, porabil med potom ugodno priliko ter izginil brez sledu v džungli —.

Kje je torej odpomoč?

Na vsak način je v tem, če postanejo posamezni samostojni gospodarji, kar je pa skupnega, pa skupaj oskrbujejo in skupaj plačujejo. To je pa ravno isto, kar naši poslanci vedno zahtevajo in so zdaj to zahtevo ponovili in jo bodo ponavljali, dokler je ne dosežemo:

Samoupravo, samogospodarstvo, avtonomijo hočemo!

Edino SLS stoji zvesta na strani Slovencev. Ona jih čuva in brani in ona jih bo vodila tudi k zmagi! Tudi tisti Slovenci, ki niso naši pristaši, in tudi neslovenski gospodarski krogi v Sloveniji priznavajo, da edino pravo stališče za pravično državno gospodarstvo zavzemajo le naši poslanci.

Odpomoč slabemu državnemu gospodarstvu je tudi v tem, da strnjeni stojimo zvesto za svojimi poslanci in si s svojo odločnostjo izvojujemo samoupravo v skupnih stvarih pa pravično državno gospodarstvo!

„Mirotvorci.“

Beograd, 11. marca.

Pred letom dni so radičevci še bili republikanci in so povsod kričali proti vojaštvu in militarizmu sploh. Nazivali so se »mirotvorci«. Na vseh shodih so govorili in po svojih časopisih pisali proti žandarjem in vojaštvu. Odkar so radičevci stopili v Pašičevo vlado, pa so se spremenili v največje zagovornike in prijatelje vojaške sile.

Včeraj, dne 10. marca, se je v narodni skupščini cell dan razpravljalo o proračunu ministrstva za vojno in mornarico. Naravnost strašne so svote, katere zahteva vojni minister za vojaštvo in za oboroževanje: okoli tri milijarde dinarjev bomo morali davkoplačevalci od 1. aprila 1926 do 1. aprila 1927 plačati za potrebe vojnega ministrstva. V kronah znaša to okroglo dvanaest tisoč milijonov! To je za sedanje žalostne razmere našega kmeta, obrtnika in delavca nekaj neznosnega.

Cel dan so govorniki iz opozicije opozarjali vlado, da tako ogromnega bremena naše ljudstvo ne bo moglo nositi. V imenu poslancev SLS je govoril poslanec Andrej Bedjanič. Zahteval je, da se ta ogromna svota zniža, naj se zniža tudi število vojaštva in oficirjev, skrajša se naj vojaška služba, fantje naj služijo blizu svojega doma, naj se z njimi lepše ravna in naj vojaška uprava štedi. Od radičevcev si nihče ni upal nastopiti proti tako visokim izdatkom za armado. Mnogi Radičevci poslanci in ministri so še celo ploskali vojnemu ministru, ko je izjavil, da je gornja svota še premajhna. Pucelj je sedel sključen v klopi in — je molčal. Tudi on je bil med onimi, ki so ploskali vojnemu ministru.

Ko je dal predsednik zvečer okoli 7. ure na glasovane vladni predlog, da se uporabi za armado okoli tri milijarde dinarjev, so glasovali vsi radikali in vsi radičevci za to, da se vojnemu ministru odobri njegov pretirano visoki proračun. Vsi poslanci SLS so glasovali proti. Ko so radi-

Pa stvar se je Arnotu zdela le preneverjetna. Posebno še, ker bi se taka potuhnjenost prav nič ne ujemala s Trzanovim poštenim značajem.

Mislil je na druge možnosti in spomnil se je na napad v Parizu.

Ali so Canlerjevi najemniki šli za njim? Ga napadli med potom —? Ali pa tu v Capetownu? Toda človek kakršen je bil Trzan, tak ne izgine brez sledu. Branil bi se bil in napad bi ne ostal neopažen —.

Morebiti pa se je Trzan na morju ponesrečil?

Sel bo poprašat še na zastopstvo parobrodne družbe. Koj se je odpravil na pot. Domov sedaj na noben način ni smel, do konca je moral vse poizvedeti. In če je bilo najhujše res, — dobri Bog, kako bo In! dopovedal strašno novice —?

Ves pobit in poln zlih slutenj je stopil pred uradnika parobrodne družbe.

Vesti, ki jih je tu dobil, so mu uničile zadnje upe, da bi še kedaj videl prijatelja.

Povedali so mu, da je gospod John Trzan pač prišel na parnik v Marseillu, da pa je potoma izginil. Skoraj gotovo, so mu pravili, se je ponesrečil.

»Pa kako, za božjo voljo«, je vprašal Arnot ves prepadel. »kako da niste opazili nesreče? Da ga niste rešili?«

»Usoda, gospod poročnik!« je odgovoril uradnik sočutno. »Toda nikar ne mislite, da so naši ljudje morebiti svojo dolžnost zanemarili! Gospod John Clayton je bil, tako smo zvedeli, v se zamišljen človek, z nikomur ni občeval, vedno je sameval. In to je postalo zanj usodno. Nihče ga ni pogrešal. Šele ko so se predzadnje jutro začele priprave za izkrcavanje, so opazili, da ga ni več med potniki. Seveda so preobrnilli vso ladjo od zgoraj navzdol, klicali na nasliševanje potnike,

čevci glasovali za, jim je opozicija klicala: »Živijo mirotvorci!« Posamezni naši poslanci so s prstom kazali na Pucelja in radičevce v sosednjih klopih in jim vsikali: »Ali je to kmetška politika, ko glasujete, da se tako ogromna svota uporabi za militarizem! Militaristi ste! Na shodih pa lažete ljudem, da ste za odpravo vojaštva in žandarjev! Ali Vas nič ni sram! Kar Vi še pojdite v kasarno!« Radičevci so s sklonjenimi glavami ob krohotu cele opozicije poslušali svojo obsodbo.

Tako korakajo radičevci vsak dan dalje in dalje ono nesrečno in pogubno pot, ki vodi naše ljudstvo v gospodarski pogin. Pred 14 dnevi je radičevci Babič govoril proti izplačilu 20% odtegljajev in kolkovanju kronskih bankovcev, a dne 10. marca so zopet vsi radičevci glasovali za pretirano visoke izdatke za armado.

Ali je vse to, kar počenajajo sedaj radičevci na ljubo Pašiču in Srbom, le količjak na korist slovenskemu in hrvaškemu kmetu in delavcu . . . ? —ot.

Zopet nam ponujajo kuluk.

Beograd, 12. marca.

Ogromne davke pobira sedanja vlada v Sloveniji. Je čista resnica, da še nikdar ni bilo tako hudo, kakor danes. Ko so bili ministri Korošec, Davidovič, Protič in drugi, se je še dalo živeti. A odkar imata glavno besedo Pašič in Radič, pa se vsak dan bolj bližamo dobi, ko bomo gospodarsko uničeni.

Za naše državne, deželne in okrajne ceste plačujemo ogromne davke in doklade. Samo na direktni zemljiški davek plačujemo sedaj čez 900% doklad! Vse naše ceste bi morale biti, soditi po tem, kar plačamo, gladke kakor mize in zgrajene v vsako dolino in hrib.

Ali čujtel! Od 200 milijonov dinarjev, kar jih plačamo za nove ceste in mostove, bo dobila Slovenija v letu 1926 samo 2 milijona dinarjev. Torej samo 1%. Vse drugo gre večinoma v Srbijo in Makedonijo! Niti Hrvatske ne dobi mnogo. Na okrajne in deželne ceste so zopet — pozabili.

Inženier Dušan Sernec, naš mariborski rojak, poslanec iz Gorenjske, je v lepem govoru opisal dne 11. marca v narodni skupščini, kako pod sedanjo vlado propadajo ceste v Sloveniji. Cela zbornica je pazno poslušala njegov govor. Samo Pucelj je bil tisti, ki je ministrom nekaj sepešal na uho. In res je pozneje minister Uzunovič vstal in govoril, da so ceste v Sloveniji še dosta dobre in da za nas nima več denarja. Izjavil je, da bo pač zopet predpisal kuluk, če bo imel v kasi premalo denarja. Pucelj, Kelemišna in drugi radičevci pa so ministrovim besedam še — ploskali.

Take reči uganjajo radičevci, odkar so se prostovoljno vpregli v velesrbski Pašičev jarem!

pregledali njegove stvari —. Pa zaman. Zvedelo se je le toliko, da so ga potniki zadnjikrat videli na krovu južno od kapverdijških otokov.

Od tistikrat pa so minili štirje dnevi. Kam bi ga naj šli iskati? V štirih dneh je prevozil naš brzoparniki silno daljavo, več nego pol zapadne Afrike. Kje bi ga naj iskali —?

Zasodili smo, da se je najbrž ponesrečil. Morebiti, tako so pravili nekateri, — oprostite da vam to povem — si je sam vzel življenje. Molčeč, zamišljen človek je bil —.

»Pa zakaj nam niste tega koj javili?« je očitačoče vprašal Arnot.

»Izročili smo zadevo capetownski policiji. Kaj je ta storila, tega ne vemo. Če bi utegnili in poprašali pri njej —!«

Arnot je odšel.

Prepadel, nem, ves zmeden in poln grenke žalosti je stopal po ulicah, kakor izgubljen je bil.

Rad, zelo je rad je imel prijatelja, vzljubil je njegovo odkritost in dobrodušnost, njegovo tehtno, mirno resnobo, njegov svežo nepokvarjenost. Tesna, nerazdružljiva vez ga je vezala z njim, — Trzan mu je rešil življenje, dvakrat rešil, iz rok črncev in iz objema nevarne boleznii.

Solze so mu silile v oči, glasno bi se bil najrajši razjokal.

Kar dvomil ni več, Trzan je bil žrtev zločina —, Canlerjevi plačani ljudje so šli za njim, ga opazovali na parniku, našli, da rad samuje in porabili ugodno priliko, ko je kakega samotnega večera slonel ob pregraji, ter ga sunili v morje —. Da bi odvrnili od sebe sum, so pa raztrosili glas, da se je ubožcu zmešalo —.

(Dalje prihodnjič).